

Előfizetési fölhívás
 az egyesült országos magyar kertészeti társulat
 1865-ik évi rendes közlönyére,
 a hetenkint két iven ábrákkal és képekkel megjelenő kertészgazdák és
 méhészek szaklapjára, mely az eddigi szerény

Falusi Gazda

czim alatt
jövőre is folytatja pályáját.

Ha a művelt Franciaországban a legjelebb kertészgazdászati szakmunka a czime „Maison rustique” (magyarul „Parasztház”), miért ne legyen a kertészek, gazdák méhészek és a természet tudományokkal foglalkozók lapjának czime „Falusi Gazda”... midőn minden magyar birtokos — plus minus — „Falusi Gazda”, azért legyen a lapja is „Falusi Gazda”.

Oszink ezren éven át szüzen tartották meg e hazát, csak a halál vette meg tőlök adóját. Ma, midőn Falk Miksa szerint — „tárgy és „alany” lettünk — egyénenkint... ma ha nem dolgozunk, kiküldik a föld adóját... és jut idegenek kezére.

Midőn a haza azé, kié a föld... honfoglalást követi el, ki többet költ — a kétségessé teszi az ősi birtokot... az okból tehát honfoglalás az nemcsak megtartani, hanem deszára a füstös időknél — gyarapítani... Mit egy tehetünk, ha folytonosan tanulmányozzuk azon tényezőket, melyeknek tudása mellett egyéni vagyonunk gyarapodását s ezzel szegretett hazánk fölvirágzását eszközölhetjük.

A tudomány és ipar mezején óriás léptekkel halad a világ, ezeknek nyitja — a szaklapokban letéve.

Egyes ember mindazon különféle nyelveken megjelenő tudományos műveket be nem szerezheti, mert szárazba, sőt ezerebbe kerülnek, azon okból egyesültünk többben azon czélra: hogy rövid sommában összesítsük mindazokat szaklapban, — melynek pártolására föl hívjuk ezennel a magyar gazda közönséget... Midőn csak mi is úgy teljesíthetjük terhes feladatunkat ha t. hazánkfiak mentől inkább magukévá teszik az ügyet, és gyűjtenek mentől több részvevőket — illetőleg előfizetőket... így képezzük a kiadót és szerkesztőt nagyobb áldozatokra, melyeknek utóljára — csak is a t. gazdaközönség veszi hasznát.

Ha minden eddigi t. előfizetőnk legalább harmad magával tisztel meg bennünket, az

értékes diszkekkel

(mely majdnem az előfizetési díjjal fölér) ismét szebb alakban fogunk beköszönten... Kelt Pesten, december 1-6 napján 1864.

Heckenast Gusztáv, laptalajdonos, **Girócuti Ferencz,** szerkesztő.

Előfizetési föltételek:

Egész évre (január—december) 6 ft. — kr.
 Félévre (január—június) 3 „ — „
 Évnegyedre (január—márczius) 1 „ 50

T. gyűjtőinknek tíz példányra egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk. — Az előfizetési pénzeket kérjük egyenesen így címezni: a Falusi Gazda kiadó-hivatalának, Pest (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Ezerszeresen megpróbált a czélszerűség tekintetéből a legjobbnak elismert

KÉMÉNY-FEDÉLZETEK,

kerek s négyzetűek, melyek alkalmazásával a füst nyomtalanul eltűnik. Egy darab ára 10 forint.

Hordozható s vízzel légmentesen zárt szoba-üreszkek, darabja 5 ftől 15 ftig.

Készületek, melyek minden árnyékszékre alkalmazhatók, s a légvonalat és büzt tökéletesen eltávolítják, darabja 10 ft. A pakolásához megkívántató ládákért darabonkint 1 ft. számítottatik.

MIKSITS KÁROLY, bádógos-mester. 893 (6—6)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám alatt) megjelentek, s minden könyvtárban, valamint Lampel Róbert pesti, Nagel és Wischan budai könyvtárosoknál kaphatók:

ROBINSON CRUSOE

élete és kalandjai.

Angol után átdolgozva.
 Felnöttek és a nép számára.

Második kiadás. 144 képpel.
 16-rét. (3 rész. 378 lap.) Egy kötetbe füve 50 krajczár. Diszkötésben 1 forint.

100 kis történet

jó kis gyermekek számára.

HOFFMANN FERENCZ után közli **MESÉLŐ BÁCSI.** Nyolcz képpel.

16-rét. (194 l.) Kötve 1 ft. Szinezett képekkel vászonarku kötésben 1 ft. 40 kr.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

GRIMAULT és TÁRSA

gyógyszerészek

vastartalmu szörpje vörös chinahéjből

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

Ezen legújabb s kellemes ízű folyadék-gyógyszer, mely eddig szétbontás nélkül nem vala összevegythető, két alkatrészt tartalmaz, u. m. a vasat, mint a vér elemét s a chinahéjat, mint az edzőszerek legkiválóbbját. Ezen gyógyszer legnagyobb eredményt ott használhatók, hol az erők ismét helyreállításáról, s a vér normalis állapotbani hozzászól van szó. Kellemes fiatal leányok halvány arczzsine, gyomorajdalmak, étvágyhiány, megroggált emésztés, vér-változottság, vér-arvaság, a nők rendellenessége, leukorrhéa stb., mindazon bajok, melyek ezen, Franciaországban egészésséget fenntartónak elismert orvosok által gyorsan meggyógyíthatnak, vagy enyhíthetnek. — Raktárak: Németország nevezetesen városai minden gyógyszerüzében. — Magyarországra nézve a főraktár létezik Pesten: **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerésznél a király-utczában 7-ik sz. a. 656 (23—24)

Uj képes humorisztikus lap. Egész évre csak 4 ft.

Előfizetési fölhívás

FÜLES BAGOLY

czimú

humorisztikus és szatirikus képes heti-lapra.

Van szerencsénk ezennel tisztelettel közhírré tenni, hogy alóirt szerkesztő oly társulatot alkottak, mely feladatává tette azt, hogy a „Füles Bagoly” t. cz. előfizetőit és olvasóit, akár ha ugyan bohócként bukfeneket hányni, de azon lesz, hogy minden, Nem szándéka maga részére hódítani azokat, a kik szivesebben mosolyognak meg egy-egy talpra esett ötlettel, mintsem araszok képekkel rőtös vaszercekket olvasnának azon nagy fontosságú kérdéseiről, vajjon a monopótamái miniszterelnök elő viseli-e a frakk szarvát vagy hátul; s a nagy nehezen kisított mikéntből okoskodják ki a derék férfi politikai érzelését.

A lap tartalmát itt azon egyszerű okból nem mondjuk el, mivel akkor, ha már mindazt, a mit a „Füles Bagoly”-ban adni szándékozunk, itt meg volna írva, tökéletesen feleslegessé válnék a prenumerálás.

Obajtuk, hogy e tartalomra minél számosabban kíváncsiak legyenek, s e kíváncsiság kielégítése végett tömegesen süssenek a „Füles Bagoly”-ra előfizetni a következő igen egyszerű uton és módon:

Méltóztassék egy, vagy két, vagy négy forintot egy bizalmas levélbe bepakolni, s azt a „Füles Bagoly” kiadó-hivatalának (egyetem utca, 4. szám) címezve bérmentesen a postára adni, s mi jót állunk érte, hogy e megemlékezés iránti hálaólvál a „Füles Bagoly” az 1865-ik év január 5-től kezdve körültekintően pontosan beállít minden esztendőnk napon, egy egész iven képekkel és képtelenségekkel.

A szerkesztőség mindent elkövet, hogy a lap lehetőleg változatos tartalmu legyen. E végből tisztelettel kér fel mindenkit, hogy mindennemű idevonatkozó közleményekkel óv támogatói sziveskedjenek. Mostani világban mindaz, a mi csak egy pillanatnyi derűtséget is képes előidézni, valódi közönséget, melyet egymással közölni atvafüni kötelesség. A közlés tisztelet ezennel örömmel magára vállalja a „Füles Bagoly.”

Kijelentjük, hogy minden, bár honnét beküldött közleményt, legyen az bármily csekély, mihelyt lapunkban megjelent, rendszerünk szerint díjazni fogunk. Minden kéziratot e czim alatt kerünk beküldetni, „A Füles Bagoly” szerkesztőségének (kőfaragó-utca, 2. sz. 1. emelet). A kinek egyszer valami közleménye elfogadtatót, azután bérmentetlenül küldheti hozzánk leveleit.

Gyűjtőinknek minden tíze egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk. Azonkívül: A ki bezárólag január 10-ig legtovább előfizetőt küld be, annak, ha nő, egy értékes arany karperczessel — ha férfi, egy kítűnő szép tájétkipával kedveskedünk.

Heckenast Gusztáv, Báltás Ferencz (Torkos István), a lap kiadója (egyetem-utca 4. sz.) felelős szerkesztő (kőfaragó-utca 2. sz. 1. em)

Előfizetési föltételek:

(Buda-Pesten házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve)

Egész évre (Január—december) 4 ft. — Félévre (Jan.—június) 2 ft. — Negyedévre 1 ft.

Tíz előfizetett példányra gyűjtőinknek egy tisztelet-példánnyal szolgálunk. — A pénzes levelek bérmentesen küldése keretik

A Füles Bagoly kiadó-hivatala

(Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

GRIMAULT és TÁRSA

gyógyszerészek

növény-matico-injectiója s matico-tokocskái

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

Ezen legújabb gyógyító szer, mely a gonorrhéok gyors és sikeres gyógyítására, anélkül, hogy stricturákat, vagy a belső részekben gyuladásokat okozna, a matico-perui faleveleiből van készítve. Dr. Ricord s a párisi orvosok legnagyobb része, mióta ezen gyógyító-szer feltaláltott, minden egyéb ilyenmű szereket mellőznek. A belsővelés a betegség közvetlen kezdetével alkalmaztatik, a tokocskák minden rögzött s elvált esetekben, melyek a copahú s kubébamag s más egyéb érczes alapokra készített belsővelésre távozni nem akartak, vétetnek használatba. — Raktárak: Németország nevezetesen városai minden gyógyszerüzében. — Magyarországra nézve a főraktár létezik Pesten: **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerésznél a király-utczában 7-ik sz. a. 656 (23—24)

Pest, január 22-én 1865.

Előfizetési föltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer használt petít sor ára, vagy annak helye egyezri iktatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri iktatásnál csak 7 krba számítottatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket előad, Hamburg és Altonában: Haasensteinn és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdászati ügynökség is. Józsefher, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujkr.

Egmont és Hoorn grófok emlékszoira Brüsszelben.

Napjainkban, midőn végre nálunk is ismételt izben fordulnak elő szoboremelési szándékok és tervezetek, s midőn általában a képművészetek iránt műveltségben van a közfigyelem: nem látszik feleslegesnek, ismerni azon mozgalmakat, terveket és kész műveket, melyeket e téren más országok hasonló törekvései felmutatnak. Bizonyára érdekes lesz tudnunk, minő alakban örököltik más nemzetek az ő jelesek emlékét.

Nem régiben, a mult évi december 16-án, a kiesiny, de művelt belga királyság fővárosában, Brüsszelben diszesen állt meg a köztiszteletben álló Lipót király születése napját. E napon leplezte le a belga nép Brüsszel piacán két legnépszerűbb szabadsághősének két emlékszoirát. E két hős: Egmont és Hoorn grófok, kik egykor II. Fülöp spanyol király vallásbeli gyűlöletlenségének áldozatai turalant vértettek el.

Elmondjuk röviden a két férfi élettörténetének főpontjait. Lamoral, Egmont gróf, kit a németek nagy költője, Goethe is dicsőített egy drámájában, 1522-ben előkelő hollandi családból született. A hadseregbe lépén, V. Károlyt 1544-ben Afrikába követte, hol vitézül tüntette ki magát. Mint lovassági parancsnok, II. Fülöp király alatt is több csatában kiténő részt vett.

Nem csekélyebb vitézséget s elszántságot tanusított ama csatákban Montmorency-Nivelle Hoorn gróf, ki szintén 1522-ban született, a leggazdagabb független főurak egyike volt Német-alföldön, azon kívül az államtanács elnöke, s spanyol király flamandí testőreinek kapitánya s a flandriai hajóhad tengeragya.

A németalföldi nép Granvella bibornok törekvései által, ki itt is a spanyol inquisi-

ció és felesleges püspökségek felállítását szorgalmazta; rendkívül fel volt izgatva, s Egmont gróf, az Orániai herczeg és Hoorn gróf irásban jelenték ki a királynak, hogy ha a bibornokot mielébb vissza nem hivatja, ez még lázadásba hozza az országot. Fülöp a főlzólalásban fölségsértést látott, azonban eltökélő haragját s haza rendelt a bibornokot, helyébe azonban a hírhedt Alba her-

ceget külte helytartóul, spanyol és olasz katonákkal, Németalföldre. Ennek első dolga az volt, hogy Egmont és Hoorn grófokat elfogatta, s 1568-ban Brüsszelben kivégeztette.

E két véraldozat emlékszoira, melynek rajzát itt adjuk, Fraikin francia szobrász által van bronzba öntve s ugyanazon téren áll, hol a két nemes fő a bakó bárdja alatt hullott le. E hely megválasztása sok időbe

került, s csak több hosszas tárgyalás és számos művész vélemények kitudása után szemelte ki végre a brüsszeli községtanács a nevezett helyet. Ez pedig a városház előtti tér. Atellenében áll az építészeti jelességéről ismeretes királyi lak. Ez utóbbi előtt áll a kettős szobor egy izlésteljes kut felett. A művész azon pillanatot örökölte meg, midőn Egmont és Hoorn grófok a vesztőhelyre indulnak.

E korszak történelmi hagyományai szerint tudva van, hogy Egmont gróf, midőn a vérpadra indult, egy zsebke-dőt tartott kezében s régi bajtársait, a kikkel találkozott, köszöntötte. Fejét tollas kalap fedé; alsó öltönyéről, még mielőtt börtönét elhagyá, maga vágta le a gallért; felöltönye karmazsin piros szövetből volt s erre vetette köpenyét.

Ugyanazon források szerint, Hoorn gróf egy milánói redős kalapot erősen összeszorítva hordott kezében. Arczának kifejezése, a méltóságos alak egész tartása hiven tükrözik a nemes férfi visszafojtott dühét, melyet azon gondolatnál érzett, hogy hazája iránt tett érdemeit ez a jutalma! — Egmont magatartása az emléken talán nyugottabb, lemondóbb, de kevésbé büszke is, mint a Hoorné.

Szorosan véve a dolgot, némileg hibázatni lehetne a két alak egymás mellé állítását, miután történelmileg bizonyos,

Egmont és Hoorn grófok emlékszoira Brüsszelben.

Fraikin A. mintázata szerint.

hizelgésekre szorult volna — vakon, szolgálilag hódolt; idegen eredetű balságait, ferdeségeit társas életünkbe átültetni iparkodék. Megtagadta önmagát: külföldieskedő modorára kénytelen lévén főszerkesztési tagokul ismeretlen, bizalmat nem bírható, bizonytalan multu embereket fogadni fel, kik viszonyaink közti tájékoztatlanúságukat ismét kénytelenek valának arroganciájával, nagy képi minden tudással s az elismert, de hozzájuk nem csatlakozható hazai tehetségek sárbarántásával takarni; — embereket, kik később, midőn a viszonyok ellenállhatatlan hatással szakadának az ő fejükre is, saját mesterüket tagadák meg, s az első percekben oda hagyják. (Ilyen volt többi között a hírhedt Zerffy Gusztáv.) A Honderű ennél fogva a legveszélyesebb fegyverekkel dolgozott maga ellen, nevétségessé tette önmagát, még sajátjának képzelte pártja előtt is, mely mosoly

40 kr.; nyomtatott Budán a magyar királyi egyetem nyomdájában; az első félévben 1500 példányban.

(Pesti Hírlap 1843. I. 35. 207. 1845. I. 406. — Pannonia. 1847. I. 63. — Athenaeum. 1843. I. 144. — Életképek. 1845. I. 677. — Uj Ismeretek tára. IV. 390. — Zilahy, Pótfő életrajza. 42. 57. 100. I. — Honi irodalmi Hírdető 1844—1847. — Arckép-Album. A Hölgyfutárhoz. Pest, 1855. I. 47. lap.) (Folytatás kő.) Színyei József.

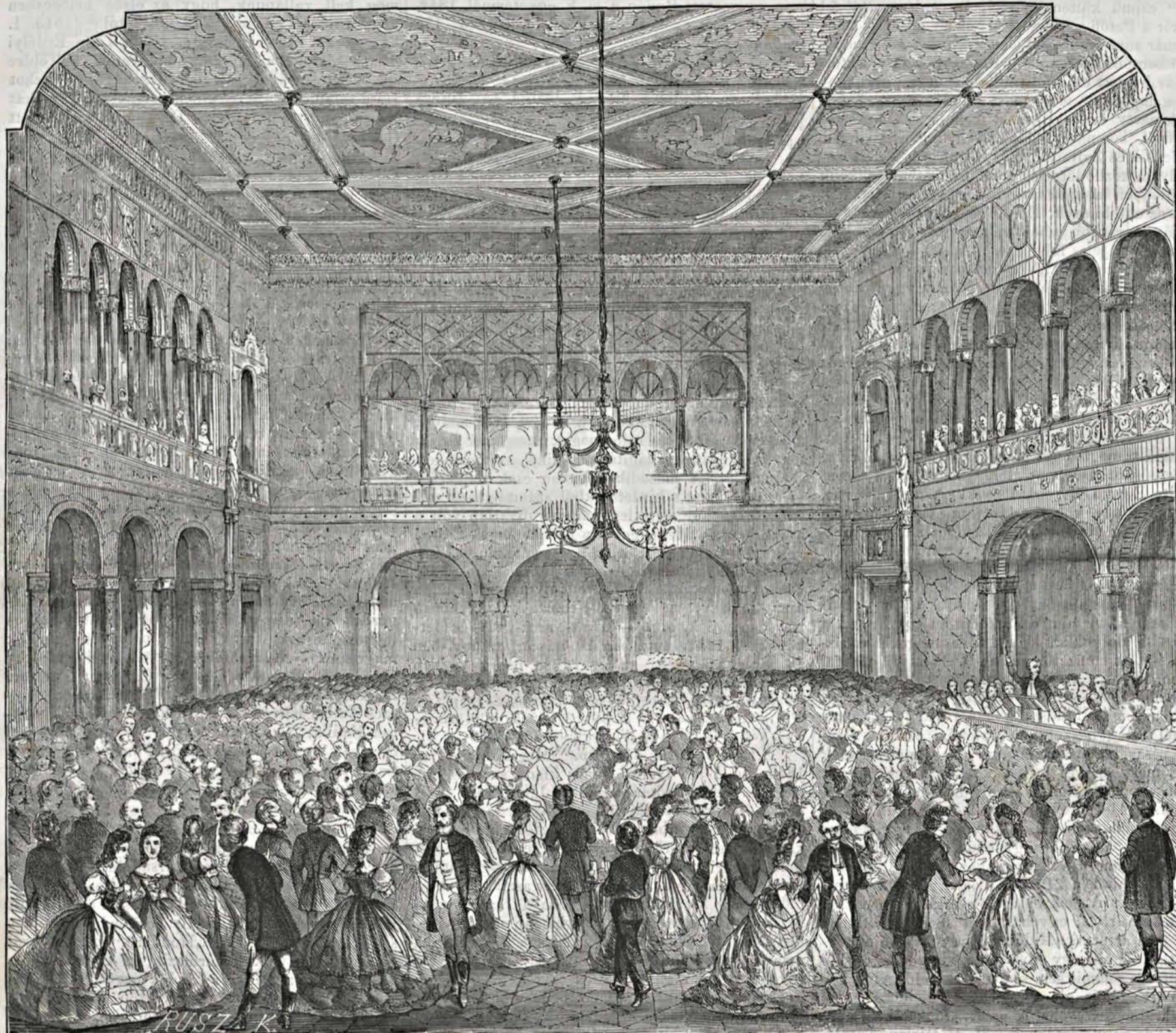
A városi vígadó (redoute) megnyitása.

Az 1865-ki farsang főeseménye a redoute termeinek megnyitása volt. Már hónapok óta ez képezte a kíváncsiság tárgyát, jobbra csak erről beszélgetett a pesti ember s szeretete elképzelni, hogy e hatalmas termekben mily szépen fog hangzani a magyar zene s mi ennél is édesebb, a ma-

hatjuk kellenén tul nagyok, noha egyesek ebben keresik a kedvezőtlen eredmény forrását. Tán legvalószínűbb azon föltevés, miszerint a bált azért láttogaták meg oly kevesen, mivel mindenki attól tartott, hogy fölötte nagy lesz a tolongás. Mi részünkről azon hiszünk, hogy illendő lett volna, ha a város atyái egy, tánczóval egybekötött nagyobb mérvű mulatsággal nyitják meg a vígadót, melyre az ő nevében lettek volna hivatalosak a város polgárai. S ha Lucullus nem ebédelt volna is Lucullusnál, Pest mindenestre Pesttel mulat, s így meg lett volna őrizve a vígadónak városi s közvetve nemzeti jelleme is.

Hitta volna meg Pestváros a testvérőváros lakóit, adott volna az egésznek polgári színezetet és — úgy vagyunk meggyőződve — a bál fényesen sikerül.

De nem lehet e bemutató sorok czélja tár-

A pesti új redoute-terem (népes bál alkalmával).

nélkül nem nézhető e berzenkedő, feszező fertálmánagskodást, különösen miután fonásáigait oly sürien mutatta ki az akkori élénk tárczaírodalom, — s ez volt oka, hogy azon kétségkívül sok jó is, mit 5 évi folyama alatt hozott, hatás és eredmény nélkül vonult el. A későbbi közszellem elcsúszásában divatlapjaink között a Honderűnek legkevesebb része van. Ezen lap világos bizonyítványa volt annak, hogy jó akarat s jó irány teljesen hatástalanul válhatik az egyéniségek tapintatlansága, alkalmatlansága által. — 1847-ben „Ökörzem“ rovat alatt a többi magyar lapok polemikus és szatyrikus ismertetését közlé.

Megjelent a Honderű Pesten hetenkint egyszer, szombaton nagy 8-rétű két-harmadfél iven színes borítékkal, s párisi divatképek, himzetminták s más műmellékletekkel. 1845-ben alakját 4-rétre változtatta, s kedden jelent meg harmadfél iven; félívi ára helyben 6 ft. 40 kr., vidékre 7 ft.

gyar szó, országgyűlési követek ékesbeszédű szájából.

A tervek fölavatása f. hó 15-én ment végbe s valljuk meg mindjárt jó eleve, oly módon ment végbe, mint ezt senki sem várta, sem a közönség, sem a bérlők. Képünk ugyan egy jól látogatott bál rajzát adja, olyanét, a millyennek lennie kellett volna, azonban az első megnyitáskor a tervek üresek voltak! Hihetetlen, de úgy van. Ez oly tény, mely megérdemi, hogy társadalmi viszonyaink figyelmes vizsgálóját fölötte foglalkoztassa s a ki nincs hozzászokva minden dolognak mélyen fekvő okait firkészni, a hasztalan fáradozók a redoute-termek ürességét kielégítőleg megmagyarázni. A vélemények s ítéletek ennek folytán a legkülönbözőbbek voltak. Az egyik fél a szomorú pénzügyi viszonyok okolá, mely ellenvétést azonban teljesen meghazudtolák a zsúfolt színházak s lovarkörök. A 2 ftos belépti díjat sem mond-

sadalmi ferdeségeket átálán s fővárosunk atyáinak hibáját különösen taglalni, azt se kívánja túllúni az olvasó, hogy magának az épületnek érdemleges bírálsába bocsátkozzunk, mert mindjárt azon vádon kellene kezdenünk, hogy a városi közönség miért nem fogadta el azon két oldalról is tett ajánlatot: mely szerint a redouteot úgy a hogy most fönáll, bizonyos számú használati évak fejében fölépítették volna. Néhány év múlva Pest egy adósságmentes, jól jövedelmező ház birtokában lehetne s az eddig fölémészett drága tőkét czélszerűbben értékesíthette volna.

Noha a vígadó külső alakja s belső fölosztása a legkülönbözőbb hibázatok, kifogások s megrovások tárgya: valljuk be őszintén azon igazán nagyszerű benyomást, mit e fényesen világított, óriási arányok a megdöbbenő szemlélőre gyakorolnak. Nincs fejedelem, legyen az még oly hatalmas, kinek szegényére válnának e termek s tán

nem tulozunk, midőn azt állítjuk, hogy alig van közterem bármely európai fővárosban, mely a miénkkel, legalább roppantság tekintetében, mérhetőnek, s a mit aesthetikai szépség tekintetében az építész elmulasztott, azt, belsőleg legalább, ellefedtetik a virágok, a szőnyegek a tükrök s a fölötte ragyogó kivilágítás.

A hölgyek toillete-szobája izléssel van kiállítva, hogy azt ne mondjuk kicsipve, a nagy buffet (kredenz) hasonlólag kellemes benyomást szül. A minthogy sok részlet csinosága kibékít az épület hiányaival. A páholyok például, oly magasan vannak, hogy azokból igazán csak nagyító üveggel lehet letekinteni, még pedig nem is minden irányban. A zenekarnak földszinten való elhelyezése czélszerűtlen, mert ha a terem megtelik, a közel álló párok a hangokat csaknem elfojtják; hátha még a mellék-terekben is tánczolnak majd? Az ebédlők azonban határozottan el vannak tévesztve s szinte kellemetlenül hatnak a kedélyre. Minden étellel földszintről kell föluszognia a szegény pinczének. Nem lehetne valami kényelmesebb közlekedést létrehozni?

Az első bált, mint említettük, kevesen, mintegy 600-an látogatták meg. Feltűnő, hogy ezek nagyobb részét főrangúak képezék, kik a legjobb kedvvel fogtak hozzá a tánczhoz. Történt persze sok kihágás, mely bálban épenséggel nem járja. Festői, eredeti, költői és sok egyéb más lehet, ha valaki a „Komlóban“ muzsikáltatja magát, de ily helyen nem járja. Pedig egy némely bővérű szittyafi félrevágott kalappal huzatta az „ő nóta“t, miket aztán harsány énekszóval kísért.

Szerdán (jan. 18-án) volt a második bál. Itt is „rari nantes in gurgite vasto.“ A bálrendezésnek jónak látta csak a felsőkabát letévesztésére kéri föl a közönséget, s ez, ki tudja mi daczból, csak azért is szürke vagy barna atillában s hamuszín keztyűkben jelent meg. A tánczkedv eléggé nagy volt.

A sajátképi fölavatást, úgy látszik, a jószágból fogja megadni, ezen, oly kedvezőtlen auspiciumok mellett megnyílt termeknek.

„Mindazonáltal hiszszük, hogy a „vígadó“ a fővárosra nézve nagy nyerevény, s hogy viszonyaink javultával, Isten jóvoltából sok szép napot fogunk érni, magas, fényes termekben.

A jóízű „vígadó“ szót, mint legmagyarabbat, hihetőleg elfogadják, s a bérlők által már használatba vett vígadót el fogják hagyni. Akkor csakugyan jobb a gondilla vagy diszcsárda.

Fővárosi képek.

II. A gesztenyesütő.

Forróró gesztenyét tessék! . . . Marrroni arrostít! . . . Heiszszze Kastanien! . . . Bel signor, szép kisasszony, schöne junge, gnädige Frau! Itt a szép, itt a jó, itt a parázs gesztenye! . . .

Két krajczárért, hatért, tízért parancsol! Igazi Garibaldi marrroni! . . . Heiszszze, forró marrroni! . . . Minden népesebb utca sarkán ott áll s fáradhatlan nyelveknek folytonos pergésével, megszűszhangzóval kínálgatja fűnek-fának jószagu, párolgó áruját.

Fővárosi képek: II. Gesztenye-árus.

Szüret után, az első őrös-csöppel megjelen az első gesztenye is s uralkodik mindaddig, míg a fák kirügyeznek s a cseresznyefa virágzik. Ekkor aztán ismét zsákba kötik s pincze vagy padlás valamelyik sötét sarkában várja az őz kődét s a hőpelyheket, melyek az ő sajátképi virágzását jelentik.

ki van furva. Mióta azonban kívülről is megmagyarosodtunk s a köztünk élő idegenek nemcsak viselkedésük, hanem nyelvüket is elcsajátíták: igazán nem tudjuk, ez a mi jöképi gesztenyesütők magyar-talján, vagy talján-magyar-e? Ez mellékes kérdés, csak a gesztenyeje nagy szemű, édes és parázsra legyen megsütve.

Mint minden népies alakhoz, gyermekeink különös előszeretettel viselkednek a gesztenyesütő iránt is, ki jöképvü s udvarias ember s minden vevő számára a legjobb gesztenyét választja ki, főleg ha a vevők gyermekek.

A szölgálót, ki uszonázó uraságának gesztenyét visz, megkissaszoronyozza, a legkisebb fiúcskát is urának szólítja s szemében minden tisztességesen öltözött férfi vagy nő, ha nem eccellenza is, mint Olaszországban, de mindenestre „nagy-ságos.“

Ha ért az emberi gyengék legyezőséhez, mindenesetre még jobban ért a gesztenyesütéshez, melyet egyszerű készletén a lehető legnagyobb tökélyben gyakorol.

A megpukkadt, barna héjából hívólag s étvágygerjesztőn kifelépirosuló gyümölcs az őrös és thea időnyében fölötte kedvelt csemege, mely a szaporább burgonyával minden aprólékos irigység nélkül osztja meg a népszerűséget.

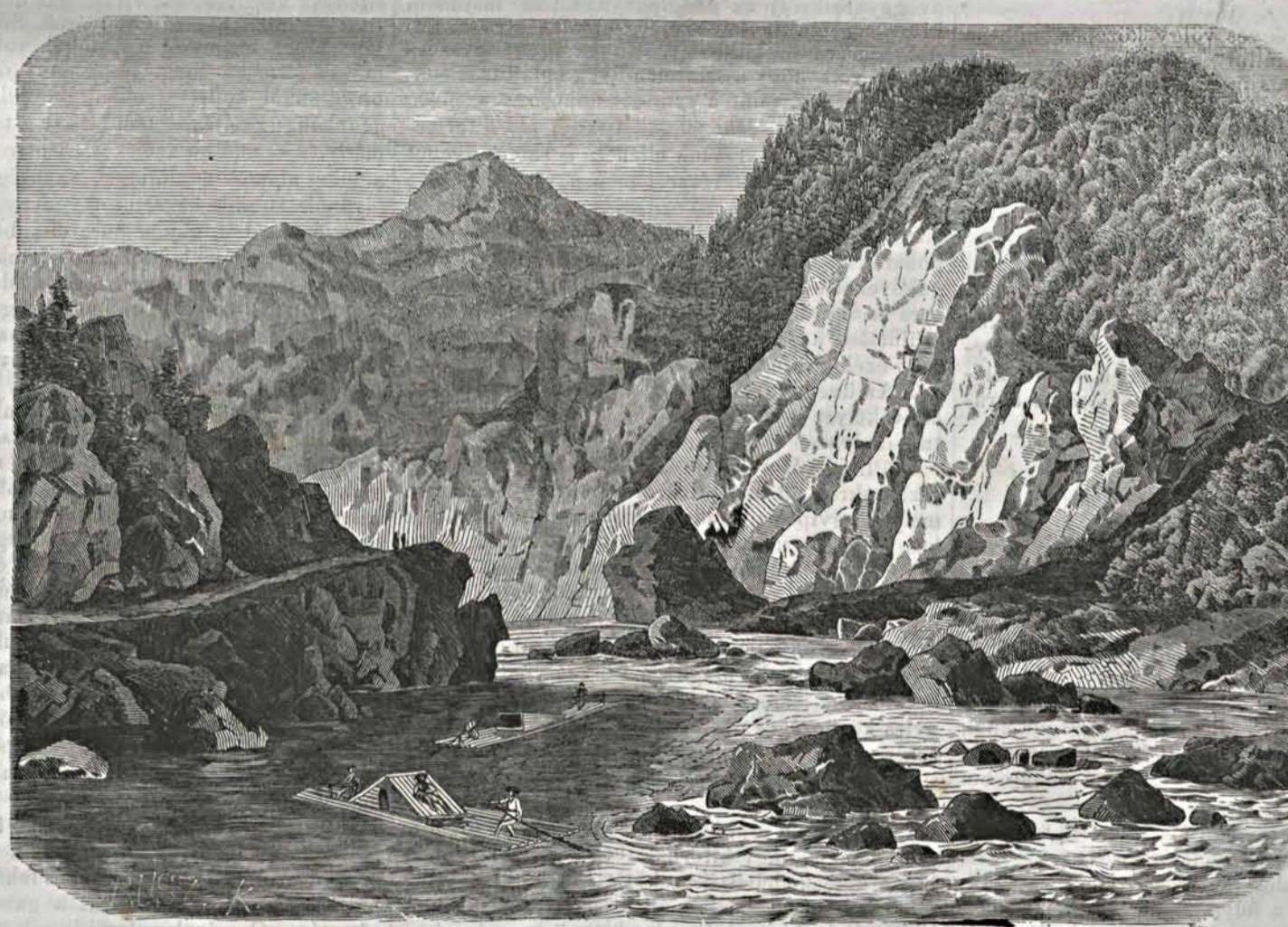
S mert minden embernek nem telik gesztenyére, az élelmes „talján“ krumplit is süt serpenyőjében s kettőért egy krajczár nem sok, még annak a szegény tót napszámának sem, ki egész nap a kőmivesek elé ásta a fűcsatornát vagy az akadémia palotájának gerendázata közt hordta ide-oda napestig a téglát vagy homokot.

Élelmes gesztenyésünk, mint rajzunkon láthatni, még a perez-árus tudományához is ért, mely süteményt nem egyedül kelendőség miatt vonta üzletébe, hanem nyilván azért is, mert a perezben az r-et jól megpergetheti s még túlkölthet is melléje; s csakugyan az egyszerű hangze-

ren minden divatos eszdrást vagy polkát kispól, persze hogy elég pogányul; de az arra menők mosolyognak, az apróság nevet, s miután a mosoly a szerelemben fél valamós, a gesztenyesütő miatt ne legyen a nevetés fél vásárlás? Prosit, barátom, gesztenyés!

Emberünk érti magát, s este, midőn kigyul az ő kis lámpája is, minden mellette elhaladó kialudt szivar-nak „friss“ tűzzel kedveskedik, s ha a dohányos elég érzékeny a figyelem iránt, már csak hálából is vesz egy hatos áru gesztenyét.

Lassankint megnéptelednek az utcák, a „forró marrroni arrostít“ rémesen kongja be azokat, a sarkon élesen fűdögöl a szél, az óra tizre jár már, s miután a színházból jövők vacsorálni mennek s a vacsoráról jövők már nem éhesek, a mi gesztenyésünk sem látja át, miért fagyoskodnék tovább s fogyasztza hasztalanul a szent és gyertyát; a kihűlt vaskályhát vállra kapja, s haza

Margita, a Vág völgyében. — (Kolek Gasside rajza.)

ÁRJEGYZÉKE legújabb magyar könyveknek,

Heckenast Gusztáv kiadó-hivatalában Pesten,

egyetem-utca 4-ik sz. a. megjelentek, és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Jósika Miklós. Emlékirat. Első és második kötet. Nyolczadrét. Borítékba 2 ft.

Jókai Mór. Milyenek a férfiak? Elbeszélések. 1865. Ára füzve 1 ft.
Tartalom: A kardvas és a villám. — A hittagadó. — A vakmerő. — Egy csók, egy szó. — A tudtán kívül férj. — Juida.

Jókai Mór. Milyenek a nők? Elbeszélések. Két kötet. Nyolczadrét. (207, 200 lap.) Borítékba füzve 2 ft.

Zilahy Károly. Hölgyek lantja. Magyar kultónok műveiből szerkesztve. Egy acrélmetszettel. 8 rétd. Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.

Goethe. Az ifju Werther keservei. Fordította Bajza Jenő. 12-rét. (191 lap.) Füzve 1 ft. Diszkötésben egy fényképpel 2 ft. 40 kr.

Csokonai válogatott munkái. Kéziratok s eredeti kiadások alapján Toldy Ferencz által. A kiadó arczképével. 8-rét. 3 kötet. Füzve 1 ft. 50 kr. Velinpapíron, diszkötésben 3 ft.

Ujabb magyar Lantosok. Petőfitől maig. Petőfi Sándor arczképével. Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.

Magyar koszorúsok albuma. Irói élet- és jellemrajzok. Irta Zilahy Károly. Mutatványokkal és tízeneggy acrélmetszettel. N. 8-r. Diszkötésben 5 ft.

A magyar nép dalai és dallamai. Hangjegyekre tette és kiadta Szini Károly. 1865. Első füzet: 50 dal. (72 lap.) Ára 30 kr.
E folyam 4 füzetből fog állani, mely 200 dalt és dallamot foglaland magában.

Schiller Frigy. A harmincz éves háboru története. Fordította Torkos Istvan. 8-rét. (423 lap.) Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.

Magyar kézi-atlasz, huszonhat nagy földképen egész földünk egyes részeit ábrázolja az államok jelen területi viszonyai szerint. Hunfalvy Janos felügyelete alatt kiadva. 12 ft.

Ismerettár. Nélkülözhetlen segédkönyv, mely a történelem, természet s egyéb tudományok és művészet köréből lehetőleg minél több érdek- és hasznos anyagot és egyéniséget betűsorozatos rendszerben megismertet. Tíz kötet: A-Zingli. Ára egy kötetnek 1 ft. Öt kötetben vászonba kötve 12 ft.

Uj francia-magyar és magyar-francia szótár. A legújabb kütők, különösen Molé francia szótára szerint szerkesztve. Harmadik tetemesen bővített és javított kiadás. Első kötet: francia-magyar rész. 8-rét. (415 lap.) Borítékba füzve 1 ft. 60 kr.

Gróf Széchenyi István politikai iskolája, saját műveiből összeállítva. Három kötet. N.-8-rét (384, 456 lap.) Ára füzve 7 ft. 50 kr. (Mindegyik kötet 2 ft. 50 kr-ért külön is kapható.)

Salamon Ferencz. Magyarország a török hódítás korában. Nagy 8-rét. (431 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 80 kr.

Dr. Weber György. A világtörténet tankönyve. Tekintettel a műveltségre, irodalomra és vallásra. Földalékul: A német és magyar irodalom-történet vázlatban. A tízedik bővített kiadás után I-50, II-ik III-ik és IV-ik füzet. Nagy 8-rét. Egy-egy füzet 40 kr.

Függelék az ideiglenes törvénykezési szabályokhoz. Az új törvénykezési rendszer behozatala óta kibocsátott szabályrendeleteknek hivatalos felhívás és hiteles adatok nyomán összeállított teljes gyűjteménye. — Első folyam. 1861—1863. Második újonnan átvizsgált kiadás. 8-rét. (227 lap.) Borítékba füzve 2 ft.

Második folyam. Első füzet. (1864. Január—június. I.—XXXII. sz.) 8-rét. (158 lap.) Borítékba füzve 1 ft. 40 kr.

Második folyam. Második füzet. (1864. Julius—szeptember XXXIII.—LXVII. sz.) 8-rét. (53 lap.) Borítékba füzve 50 kr.

Figyelmeztetés a t. cz. vidéki közönség számára, különösen oly helyekre nézve, a hol könyvkereskedés nincs. — Megrendelések a fennhírdetett könyvekre egyenesen a fennevezett kiadó-hivatalhoz intézhetők, a mely a szétküldést pontosan posta-uton eszközölné, és pedig azon esetben, ha a megrendelt könyvek összege legalább 2 ftot tesz, bérmentesen. Az illető összeg vagy előre beküldendő a kiadó-hivatalhoz, vagy a könyvek átvételkor a posta-hivatalnak kifizetendő.

Kimerítő árjegyzék ingyen!

Dr. Konek Sándor. Az ausztriai birodalom, jelesen a magyar korona országainak statisztikai kézikönyve. Első, második és harmadik füzet. A teljes munkának ára 5 ft.

Fiedler Ignác. A telekkönyvi törvény gyakorlati alkalmazása. A telekkönyvi törvény mindazon részeivel, melyek a feleket érdeklik, okirati s kérvényi mintákkal és példákkal felvilágosítva, és azon rendeletekkel is, melyeknek közvetve a telekkönyvi ügyekre befolyásuk van. A felek és ügyekdők használatára. 1865. (XXIV. és 274 lap. Nagy 8-rét.) Füzve 2 ft.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. A telekkönyvi törvény alkalmazása, a földművelők, földművelők, földmivelők és földmivelők használatára, de kiváltképen a magyar földmivelő nép számára; különös figyelembevételével annak, miképen lehet és kell a gazdaságot czélrészre rendezni, lehető legjövendőbb fökra emelni és csinítani. Több gyakorlati földmivelők és gazdaszettek közremunkálásával Galgóczi Károly által írott harmadik kiadás ut n. negyedik kiadásban javította és bővítette Reischer Endre. 1865. (21 iv 8-rét.) Ára füzve 80 kr.

Robinson Crusoe élete és kalandjai. Angol után átdolgozva. 114 képpel. 2-ik kiadás. Ára füzve 50 kr. Diszkötésben 1 ft.

Hoffmann Ferencz. 100 kis történet jó kis gyermekek számára. Nyolcz képpel. Keményen kötve 1 ft. Szinezett képekkel kötve 1 ft. 40 kr.

Kis Postás. A kis magyarokhoz küldi Lukács bácsi. 3 füzet. Sok képpel 40 kr.

Paczig G. C. Korunk igényei szerinti gyakorlati mezőgazdaszt. Együttal czélszerű és tanulságos kézi-könyv a földművelők, bérnők, mezőgazdaság-intézők, kezdő-gazdák s tanoncok, szóval mindazok számára, kiket érdekel a gyakorlati mező-gazdaság, az ötödik kiadás nyomán hazánk viszonyaihoz alkalmazva, átdolgozta Reischer Endre, volt keszthelyi gazdasági tanintézetbeli vegytan, gazdasz- és számvitelnek tanára. Nagy 8-r. (437 l.) Borítékba füzve ára 2 ft. 60 kr.

Magyar gazdasszony teendői a közéletben, házbán és könyv-hajadonok számára. Irta Medve Imre. (N. 8-rét. 600 lap.) Füzve 2 ft.

J. S. Albach. Harmonies religieuses Prières à l'usage des catholiques. Nouvelle traduction d'après la dix-septième édition allemande. Avec trois gravures. 32-rét. (587 lap.) Füzve 2 ft. Diszkötésben 5 ft.

Tárkányi Béla. Hajadonok őrangyala. Katholikus imakönyv. Tizenhatodrét. Nyomató papíron két képpel vászonba kötve 1 ft. Velinpapíron öt képpel bőrbé kötve, aranyvágással 2 ft. 50 kr. Diszkötésben 5 ft.

Zschokke Henrik után Áhitat órái. Kiválóatva és fordítva Szász Károly magyar tud. akademiáj tag által. Két kötet, 8-rét (348, 441 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 50 kr. Velinpapíron, diszkötésben 5 ft.

Jósika Julia. Pályavezető. Jó tanácsok világba lépő fiatal leányok számára. Kis nyolczadrét. (432 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 80 kr.

A magyar ember könyvtára, Pakh Albert, a Vasárnapi Ujság szerkesztője felügyelete alatt. 100 iv 8-rét. Négy kötet 2 ft. Postán bérmentesen küldve 2 ft. 50 kr.

Horváth Mihály. A magyarok története rövid előadásban. Harmadik javított kiadás. 8-rét. (586 lap.) Ára füzve 2 ft. 50 kr. Vászonba kötve 3 ft.

Ollendorff H. G. eredeti angol nyelvtani új tanrende, melyet követve, néhány hónap alatt lehet olvasni, írni és beszélni tanulni. A magyar tanulók használatára átdolgozta Egan James. Füzve 1 ft. 50 kr.

Schwiedland Frigyes. Francia nyelvtan. (364 lap, 8-rét.) Füzve 1 ft. 50 kr.

Heckenast Gusztáv kiadó-hivatala.

Pest, január 29-én 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer haszított petit sor ára, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri iktatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetőmunkákat elfogad, Hamburg és Altonában: Haasensteint és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdászati ügyünknek is. Józsefstr., 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujkr.

Reich Ignác.

Arckép-gyűjteményünkbe minden kor-szak, minden rang, osztály, felekezet és foglalkozás szolgálat tárgyát és anyagot, föltevén, hogy azok, a kiknek emlékét megörizni akarjuk, egyik vagy másik uton a nyilvános elismerésre szereztek érdemeiket. Feltűnő lehet, hogy a magyarországi izraeliták eléggé nagy száma daczára, aránylag oly ritkán van alkalmunk találkoznunk e helyen kitünőbb magyar zsidók érdemeinek ismertetésével. Bizonyosan nem rajtunk mulik a dolgot, kik e részben is elvül kitűzött pártatlanságunkat szerelnők tanusítani: hanem valószínűleg azon körülményben, hogy az elmúlt időkben zsidó hazánkiai közügyeink előmozdításában kitünőbb szerepet már csak azért sem vihettek, mert e közügyekből a legújabb időkig nagyobb részt ki valának zárva.

A kor egyenlítő szellemének lón feladata, a mulasztást e téren is pótolni. Biztató jeleket már is látunk, s míg a politikai jogok kiegyenlítése a törvényhozás legközelebbi intézkedésének van főtartva, addig az élet már is él jogaival, s hazánkban is a társadalom terén sok oly válaszfal leomlott már, mely kevéssel eelőtt még ledönthetetlennek látszott. Mi azon hitben vagyunk, hogy ez előzmények megtörténte után a magyar zsidót is erősebb kötelek fogják csatolni közügyeinkhez, s azon örvendetes csatlakozások, melyeket zsidó hazánkiai részéről már most is tapasztalunk a hazai tudomány, irodalom, művészet és ipar terén, nem lesznek többé egyes elszórt, véletlen események, hanem folyvást megújuló, természetes következmények. Azon zsidó hazánkiai sorából, kik napjainkban hazafiai és irodalmi érdemeik által követendő példa gyanánt világítani hirsorsosaik előtt, ezuttal egy sok érdemű s szép tehetségű tanférfiut emelünk ki.

A kiről szólni akarunk, az Reich Ignác, 1851 óta a pesti izraelita községi főiskolában a magyar és héber nyelv tanára, született 1821-ben a kies fekvésű Zsámbékon Pestmegyében, hol atyja a zsidó községnél jegyzői minőségben szegényes viszonyok

közt ugyan, de közbecsülésben részesülve élt. Ámbár atyja még deakul is beszélt, kis „Eizek“ fiát 13 éves koráig csak a cheder *) tudományaiban részesíthette, azaz tanulta a Bibliát eredeti héber szövegben és a Talmudot; de jeles elmetehetősége, éles esze már ekkor mutatkozott. E zsenge korában már annyi jártasságot és ismeretet tanusított a Talmud végtelen tömkelegében, hogy az akkori zsámbéki rabbi a choverral **) kintűntet. Ezen ajánló diplomával zsebében és az atyai áldáson kívül semmi egyébbel, a szegény 14 éves fiu vándorutra kelvén,

REICH IGNÁCZ.

Nagy-Váradra ment, héber tanulmányait folytatni, hol már akkor testvérbátyja, Salamon, zsidó elemi iskolát, melyekben csak vallási tantárgyak, a romlott zsidó szójárás tan-nyelvel használatát tanították, korunkban már ritkán találhatók. *) Cheder, tiszteleztim, melyet a rabbi kitűnő Talmud tanulóknak vagy olyan házas férfiaknak oszt, kiket erkölcsi és példás magaviseletük erre érdemesít. A chover-tulajdonosok a „rebbe“, helyesebben „rabbi“ predikátumot viselik nevék előtt.

mon, mint rendes elemi-tanító működött, ki is később Aradon a hires Chorin rabbi alatt, mint a magyar nyelv tanára a zsidók magyarosításában buzgóan munkálkodott. Ezen derék bátyja vezérlete alatt a magyar és német nyelv első elemeit megtanulván, a gymnáziumba lépett és miattal ezt rendesen látogatta és kitűnő sikerrel bevégezte, a Talmudot is szorgalmasan tanulmányozta. A gymnáziumot elhagyván, 1842-ben Pestre ment, hol a filozofiat végzte. Szegénységében még minden anyagi támasz nélkül levén, tanulmányait itt félbeszakasztá s miután már magyarul, németül, francziául, héberül igen jól értett, deakul pedig beszélt is, mint nevelő nyert állomást Pest legelőkelőbb izraelita házaiban, mely minőségben 1848-ig maradt. Ezen időszak alatt több rendbeli hírlapi cikkekekkel kezdé irodalmi tevékenységét.

Ki a nélkülözések daczára, mégis a szellemi élet felé törekszik, annak érzékei vagy eltompultak, vagy a természet azon fölséges kincscsel, mit humornak nevezünk, nagy mérvben megáldá. Ezen humor Reich Ignácot legmostohább viszonyai közt soha el nem hagyja; sőt ez megkedveltető őt Pest igen sok körében és számos barátja a távol és közelben számtalanszor emlegeti Reich humor-teljes és szellemes modorát s társalgását. — Ezen humora egész nagyságában mutatkozik a Horn Ede hazánkfia szerkesztése alatt megjelent „Magyar Izraelitában“ közölt „Irodalmi kravalok“ cikksorozatban. — A „Honszerelmi dalokban“ igaz hazafiai érzés szól. Az e dalok fölötti kritika egy akkori magyar lapban azt mondja: csak ritkán párosult a zsidók elnyomása fölötti fájdalom oly tiszta nemes hazaszeretettel, mint e honszerelmi dalokban.

Hírlapirói munkásságát leginkább a zsidók magyarosodási ügyének szentelje; a haza és nemzet mindenkor alapigéje maradt és e kettőt őszhangzatosan kapcsolatba hozni leginkább szerette. Oly gyakran félreismert hazájának és kétszerte félreismert vallásának dicsőítése volt és maradt eszményképe. 1850-ben Zsámbékon szoros visszavo-